

Padasjoen kunnanhallitus
kirjaamo@padasjoki.fi

Viite: Lausuntopyyntö 26.1.2023

Asia: Padasjoen Puuksamenniemen rantayleiskaavan muutos, OAS ja luonnos

Padasjoen Puuksamenniemessä on tekeillä rantaosayleiskaavan muutos. Kaavamuutosalue sijaitsee Kasiniemen kylän alueella Vesijokojärvellä ja sen pinta-ala on noin 6,2 hehtaaria. Alueelle suunnitellaan rantaosayleiskaavan muutosta siten, että voimassa olevassa rantaosayleiskaavassa kiinteistölle 576–405–1–326 osoitetuista kolmesta rantarakennuspaikasta kahta rakentamatonta rakennuspaikkaa siirrettäisiin kiinteistön sisällä.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu museolle 26.1.2023 toimitetusta, *Juaten* laatimasta luonnosvaiheen kaava-aineistosta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueella sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) suojaama kiinteä muinaisjäänös, kivikautinen asuinpaikka (muinaisjäänösrekisterin tunnus *Puuskamenniemi* nro 576010014). Asuinpaikka löydettiin inventoinnissa vuonna 2000, jolloin alueelle tehdyistä koekuopista löydettiin keramiikkaa, kvartssia, runsaasti palanutta luuta sekä likamaakerros. Asuinpaikka todettiin hyvin säilyneeksi (*A. Bilund 2000: Päijät-Häme Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Padasjoki ja Sysmä. Kaava-alueinventointi, s. 61–64.*). Osana kaavan selvityksiä, kaavakonsultti *Juate* tilasi *Mikroliitti Oy*:ltä alueen arkeologisen inventoinnin, joka suoritettiin elokuussa 2022. Inventoinnissa kivikautisen asuinpaikan rajat tarkastettiin ja määriteltiin (*H. Poutiainen 2022, Padasjoki, Puuskamenniemi. Rantaosayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi*). Alueellinen vastuumuseon on arvioinut raportin ja pitää sitä riittävänä selvityksenä. Muinaisjäänökselle suoritettu aluerajaus on riittävän perusteellisesti määritelty maasto- ja koekuoppahavaintojen perusteella.

Museo edellyttää asiakohdan kaavahankkeeseen liittyen seuraavaa.

- 1) Suoritetun muinaisjäänösinventoinnin tulokset on otettava huomioon kaavahankkeessa: Muinaismuistolain (295/1963) suojaama kivikautinen asuinpaikka (molemmat alueet) on merkittävä kaavakarttaan pistemerkinnän sijaan *sm-aluemerkinnällä* (rasterimerkintä tai pistekatkoviiva) tutkimusraportin paikkatiedon mukaisesti ja kaavamääräys muutettava muotoon *Muinaismuistoalue. Muinaismuistoilla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.*

Jos muinaisjäännösalueelle halutaan rakentaa/kajota, kajoamiseen on haettava lupaa muinaismuistolain 11 tai 13 §:n mukaisessa menettelyssä. Luvan myöntää Museovirasto ja kaavahankkeen ollessa kyseessä se edellyttää kajoamislupaneuvottelua, jossa arvioidaan mm. suoritettavien tutkimusten tarve ja laajuus. Neuvottelussa tulee olla mukana Museovirasto, kunta ja maanomistaja. Kajoamislupaa/kajoamislupaneuvottelua (ja mahdollisia kaivaustutkimuksia) ei tarvita, jos rakennuspaikka ja siihen liittyvä maanpintaa vahingoittava rakentaminen/maankäyttö sijoittuu muinaisjäännösalueen ulkopuolelle. Alueellinen vastuumuseo auttaa tarvittaessa kajoamislupaan ja -neuvotteluun liittyvissä asioissa.

- 2) Kaavaselostuksen sisällysluettelossa alaotsikko 4.2. *Luonnonympäristö* on korjattava muotoon 4.2. *Muinaisjäännökset*. Niin ikään sivulla 6 sijaitseva otsikko 4.2. *Kulttuurihistoria* tulee *muuttaa* muotoon 4.2. *Muinaisjäännökset*.
- 3) Kaavaselostukseen (joko luvun 4. *Perusselvitykset* alalukuun 4.2. *Muinaisjäännökset* tai sitten omana lukunaan) tulee tarkentaa alueella sijaitsevan muinaisjäännöksen tietoja: muinaisjäännösrekisterin kohdenumero ja -tunnus, ajoitus, tyyppi.
- 4) Kaavaluonnoskarttaan merkitty rakennuspaikka A sijaitsee muinaisjäännösalueella. Lisäksi osallistumis- ja arviointisuunnitelman kartta 2:n merkitty tieyhteys kulkee muinaisjäännösalueen läpi. Toisin kuin kaavaselostuksen luvussa 9 (s. 10) esitetään, näillä on konkreettinen, heikentävä vaikutus alueella sijaitsevaan muinaisjäännökseen. Tämä on tuotava selkeästi esiin vaikutusten arvioinnissa.

Museo muistuttaa kaavoittajaa ja Padasjoen kuntaa siitä, että inventointiraportit on syytä toimittaa alueelliselle vastuumuseolle arvioitavaksi heti niiden valmistuttua, jo ennen kuin raportit liitetään osaksi kaavan selvitysaineistoa. Tällöin mahdollisesti tarvittavat inventoinnin täydentämiset ja korjaukset sekä mahdolliset kajoavat tutkimukset eivät hidasta kaavaprosessia ja mahdollistavat sen sujuvan etenemisen. Myös muinaisjäännösrekisterin tiedot pysyvät näin ajan tasalla.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Kaavamuutoksen tavoitteena on kaava-alueen tilan rakentamattomien rakennuspaikkojen sijainnin muuttaminen paremmin rakennettaviin paikkoihin sekä olemassa olevan luonnonsuojelualueen huomioiminen uusien paikkojen sijoittelussa. Rantarakennuspaikkojen määrää ei muuteta. Kaava-alueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman suhteen arvokkaiksi inventoituja kohteita tai alueita. Alueella voimassa olevassa Vesijako- ja Salmentaustanjärven ranta-alueiden yleiskaavassa (2000) koko Puuksamenniemen eteläosaan ja länsirantaan kohdistuu kuitenkin kaavamääräys *ma: Arvokas maisema-alue*.

Rakennusten sijoitteluun ja mittasuhteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennusten tulee olla riittävän kaukana rannasta ja rakennusten ja rannan väliin tulee jättää riittävä suojapuusto. Kaava-aineistosta ei selviä, miksi kyseinen merkintä on nyt poistettu, ja se tulisikin säilyttää. Rakennuspaikat, mukaan lukien saunan rakennuspaikka, sijoitetaan yhteen Loma-asuntojen alueeseen (RA), jolloin vapaan yhtenäisen rantaviivan osuus kaava-alueella saadaan mahdollisimman suureksi ja näin myös osoitettua maisema- ja ympäristöarvoiltaan erityistä aluetta (MY) mahdollisimman paljon. Rakennuspaikoille on olemassa olevat kulkuyhteydet, joten niille ei ole näin tarvetta osoittaa uusia kulkuyhteyksiä, mikä myös osaltaan vähentää maisemallisia vaikutuksia.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

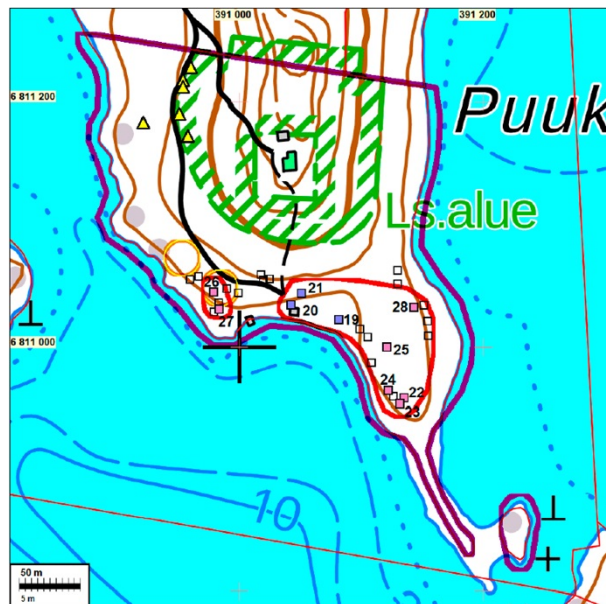
tutkija, arkeologi Esko Tikkala

tutkija Lauri Miettinen

Liitteet: Karttaliite

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus

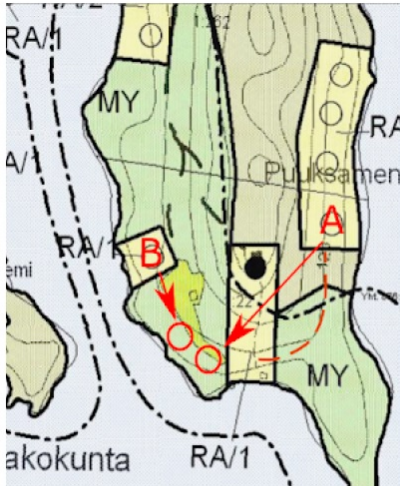
Karttaliite

Koekuoppakartta. Kartalle on rajattu violetilla inventoitu kaava-alue ja keltaoransseilla ympyröillä on merkitty rakennuspaikkojen A ja B siirtokohdat

■ = löydölliset koekuopat, 2022 Poutiainen ■ = löydölliset koekuopat, 2000 Bilund
 = löydöttömät koekuopat, 2022 Poutiainen ▲ = raivausryökiöt (muu havainto, ei muinaisjäänneksiä)
 Uusi muinaisjäännesrajaus punaisella

Ote inventointiraportin kartasta (s. 7).

Kartta 2. Ote voimassa olevasta rantayleiskaavasta, rakennuspaikkojen A ja B siirrot sekä punaisella katkoviivalla tieyhteyden järjestämismahdollisuus yleiskaavan mukaiselle rakennuspaikalle A. (Vesijako- ja Salmentaustanjärven ranta-alueiden yleiskaava © Padasjoen kunta)